

TẠO ĐỘT PHÁ VỀ CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ Ở CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ HIỆN NAY

MAI THỊ MINH NGHĨA
Trưởng Cao đẳng Y tế Hà Nội

Ngày nhận bài: 14/03/2022; Ngày phân biên, biên tập và sửa chữa: 25/03/2022; Ngày duyệt đăng: 04/04/2022

ABSTRACT

Political education is one of the important contents at vocational colleges today. It contributes to the training of human resources with professional competence and ethical qualities. To meet the requirements of comprehensive development of Vietnamese people, to meet the requirements of national construction and defense in the new situation, political education activities at vocational colleges need a new development, in which the make a breakthrough in quality. On the basis of analyzing the role and status of political education in vocational colleges, the article proposes some basic solutions in political education at vocational colleges today.

Key words: Political education, quality, vocational colleg.

A. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục chính trị là bộ phận của khoa học chính trị, có nội dung chủ yếu là giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Cương lĩnh, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam nhằm xây dựng thế giới quan khoa học, phương pháp luận đúng đắn trong nhận thức và hoạt động thực tiễn của sinh viên Việt Nam nói chung, sinh viên các trường cao đẳng nghề nói riêng. Thực hiện công tác giáo dục chính trị có chất lượng tốt sẽ không ngừng xây dựng và hoàn thiện đội ngũ sinh viên cao đẳng nghề về tri thức khoa học và phẩm chất chính trị đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước trong thời kỳ mới, góp phần hiện thực hóa đường lối phát triển giáo dục và đào tạo như Đảng ta xác định: “Chủ trọng hơn giáo dục đạo đức, nhân cách, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ”(1).

3. NỘI DUNG

Theo quy định của Chính phủ, hiện nay các trường cao đẳng nghề được đặt dưới sự quản lý của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội. Giáo dục chính trị trong các trường cao đẳng nghề góp phần nâng cao ý thức chính trị, trách nhiệm công dân; ý thức tu dưỡng, rèn luyện theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; kịp thời định hướng tư tưởng cho đội ngũ sinh viên trước những vấn đề nhạy cảm, phức tạp; bồi dưỡng lòng yêu nước, sự quan tâm tới cộng đồng để hướng tới mục tiêu giáo dục: “phát triển toàn diện con người Việt Nam có đạo đức, tri thức, văn hóa, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp; có phẩm chất, năng lực và ý thức công dân; có lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; phát huy tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và hội nhập quốc tế”(2).

Nhận thức rõ vai trò của giáo dục chính trị cho thế hệ trẻ là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước ta hiện nay, các trường cao đẳng nghề đã thường xuyên quan tâm đến công tác này. Trong thực hiện các nội dung giáo dục chính trị, các nhà trường đã chủ động đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục phù hợp với tình hình thực tiễn; tích cực đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện bảo đảm; coi trọng việc nắm, quản lý tình hình, diễn biến tư tưởng, dư luận trong nhà trường; thực hiện có nền nếp các khâu, các bước: định hướng, quản lý, dự báo và giải quyết tư tưởng. Phát huy tốt vai trò các tổ chức, các lực lượng và mọi phương tiện làm công tác giáo dục chính trị; tuyên truyền thực hiện nền nếp nội quy; phổ biến giáo dục pháp luật và triển khai các quy định, quy chế của nhà trường, các ngành có liên quan; học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; tuyên truyền, học tập các chuyên đề giáo dục kỹ năng sống, giao tiếp, ứng xử văn hóa trong nhà trường. Thực hiện khá tốt việc phối hợp với cấp ủy, chính

quyền, đoàn thể nhân dân các địa phương và gia đình sinh viên để giáo dục, quản lý sinh viên. Nhờ đó, đa số sinh viên các trường cao đẳng nghề có nhận thức tốt về trách nhiệm, nghĩa vụ của người sinh viên - công dân; thực hiện tốt pháp luật Nhà nước, các quy định, quy chế của nhà trường, có ý thức trách nhiệm tham gia các hoạt động chung vì cộng đồng, vì xã hội; chủ động, sáng tạo, đoàn kết, thống nhất, sẵn sàng thực hiện các nhiệm vụ được nhà trường, Đoàn Thanh niên phân công, thậm chí là các nhiệm vụ nguy hiểm, khó khăn như trong tham gia phòng, chống đại dịch Covid-19 vừa qua.

Tuy nhiên, công tác giáo dục chính trị ở các trường cao đẳng nghề thời gian qua vẫn còn những hạn chế, bất cập cần tập trung khắc phục, như: nhận thức của một số nhà trường về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của công tác này chưa thật đầy đủ, còn biểu hiện coi nhẹ, giao khoán cho khoa lý luận và đội ngũ giảng viên; chưa có nhiều chủ trương, giải pháp hiệu quả trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện. Nội dung, phương pháp giảng dạy của một bộ phận giảng viên chưa có sự đổi mới, vẫn theo “đường mòn lối cũ”, “thầy đọc trò chép”. Hình thức, phương pháp tổ chức thi, kiểm tra chưa có sự đổi mới, phần lớn chỉ dừng lại ở yêu cầu tái hiện tri thức mà chưa mang tính mở, định hướng nhận thức và hành động. Nhận thức của sinh viên về giáo dục chính trị còn biểu hiện xem nhẹ. Việc nắm bắt tình hình tư tưởng sinh viên ở một số nhà trường chưa tốt, có biểu hiện thiếu chủ động, chưa thực sự nắm chắc các mối quan hệ, tình hình tư tưởng của sinh viên, thiếu tính dự báo và phương hướng giải quyết các vấn đề nảy sinh, còn xảy ra nhiều vụ việc vi phạm pháp luật, quy định của nhà trường.

Trước những yêu cầu mới của tình hình thực tiễn, việc nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị ở các trường cao đẳng nghề là tất yếu khách quan, đòi hỏi phải có những giải pháp đột phá, tập trung vào một số nội dung sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể về công tác giáo dục chính trị ở các trường cao đẳng nghề

Hội đồng trường (Hội đồng quản trị), Ban Giám hiệu các nhà trường cần nâng cao nhận thức về vai trò quan trọng của công tác giáo dục chính trị cho sinh viên, coi đây là một nội dung quan trọng trong công tác giáo dục đào tạo ở các nhà trường cao đẳng nghề hiện nay. Trên cơ sở quán triệt sâu sắc các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Đảng, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Luật Giáo dục nghề nghiệp, Quy chế giáo dục đào tạo; kế hoạch, hướng dẫn của các cấp; nắm vững mục tiêu, yêu cầu giáo dục chính trị, có chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo phù hợp, bảo đảm đúng đối tượng, đủ nội dung, thời gian hợp lý. Việc lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức giáo dục chính trị phải được xác định rõ trong nghị quyết lãnh đạo của kế hoạch công tác của Hội đồng trường (Hội đồng quản trị), Ban Giám hiệu các nhà trường; khắc phục triệt để biểu hiện “giao khoán” cho khoa lý luận, giảng viên chính trị. Tăng cường công tác kiểm tra, phát hiện những khó khăn, vướng mắc, bất cập trong giáo dục chính trị cho sinh viên để giải quyết kịp thời, nhằm nâng cao hiệu quả công tác này.

Cùng với công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Hội đồng trường (Hội đồng quản trị), Ban Giám hiệu, các nhà trường cần phát huy tốt vai trò của các tổ chức quần chúng (Đoàn Thanh niên, Công đoàn nhà trường, Hội phụ nữ), xây dựng môi trường văn hóa sư phạm lành mạnh. Kết hợp chặt chẽ giáo dục chính trị với các biện pháp quản lý hành chính, duy trì kỷ cương, xây dựng nền nếp, thực hiện nghiêm phát huy dân chủ; chủ động dự báo, định hướng, giải quyết kịp thời các vấn đề nảy sinh trong học tập, sinh hoạt của đội ngũ sinh viên.

Hai là, chú trọng đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp giảng dạy các môn giáo dục chính trị tại các trường cao đẳng nghề hiện nay

Với mục đích đào tạo người lao động phát triển toàn diện đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã ban hành Thông tư 24/2018/TT-BLĐTBXH quy định chương trình môn học giáo dục chính trị thuộc khối các môn học chung trong chương trình đào tạo trình độ trung cấp, trình độ cao đẳng. Theo đó, chương trình môn học giáo dục chính trị mới đã được quy định bao gồm 9 bài với những nội dung khái quát nhất về triết học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam và những nhiệm vụ chính trị của đất nước hiện nay, nhất là Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII, lịch sử, truyền thống, pháp luật, chuẩn mực về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống. Trên cơ sở chương trình môn học đã được xác định, các nhà trường cần lựa chọn nội dung giảng dạy phù hợp, đảm bảo tính tiên tiến, khoa học, hiện đại, tính mới của chương trình và gắn với ngành nghề đào tạo của sinh viên. Yêu cầu đặt ra đối với nội dung giảng dạy phải gắn liền với thực tiễn, với chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước; thường xuyên được cập nhật kiến thức mới, thông tin mới, nội dung mới phù hợp với thực tiễn vận động phát triển của tình hình trong nước và quốc tế.

Đội ngũ giảng viên giảng dạy các nội dung giáo dục chính trị phải tích cực tuyên truyền, quán triệt về tình hình thế giới và trong nước, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, định hướng và nhiệm vụ chủ yếu của môn học. Thông qua đó, giúp sinh viên cập nhật thông tin kịp thời, nắm bắt được những diễn biến chính trị - xã hội, tránh được hiện tượng “mù” thông tin; đồng thời, nâng cao ý thức chính trị, tinh thần cảnh giác cách mạng và rèn luyện bản lĩnh cho sinh viên. Đội ngũ giảng viên cần tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy lý luận theo hướng tăng cường tính thực tiễn, giảm bớt tính hàn lâm, học thuật. Thực tiễn cho thấy, sinh viên ở các trường cao đẳng nghề có khả năng nhận thức ở các mức độ khác nhau, với nhiều ngành nghề, đa dạng lĩnh vực đào tạo, họ có hứng thú khác nhau với các vấn đề lý luận, chính trị xã hội. Vì vậy, để bài giảng giáo dục chính trị được phong phú, sinh động, hấp dẫn, đội ngũ giảng viên cần lựa chọn các phương pháp giảng dạy tích cực, tăng tính chủ động tương tác của sinh viên trong từng nội dung giảng dạy, như phương pháp dạy học nêu vấn đề, phát vấn, thảo luận nhóm...; giảng viên cũng phải sử dụng hiệu quả các thiết bị phục vụ giảng dạy như ti vi, máy chiếu, biên soạn các bài giảng điện tử có lồng ghép các tư liệu, clip ngắn làm minh chứng sinh động cho các vấn đề lý luận. Trong điều kiện dịch bệnh Covid-19 còn khả năng diễn biến phức tạp, kéo dài, giảng viên phải thích ứng và sử dụng tốt các phần mềm giảng dạy từ xa trên nền tảng internet như Zoom, Google Meet...

Gắn kết chặt chẽ với đổi mới chương trình, nội dung và phương pháp giảng dạy, cần chú trọng đổi mới hình phương pháp kiểm tra đánh giá kết quả học tập môn giáo dục chính trị theo phương châm “dạy thực chất, học thực chất, kiểm tra đánh giá kết quả thực chất”. Thực hiện tốt hoạt động này nhằm đánh giá đúng nhận thức về chính trị của sinh viên và chất lượng giảng dạy, học tập môn giáo dục chính trị của các nhà trường. Hình thức kiểm tra đánh giá cần tiến hành đa dạng, kết hợp kiểm tra thông qua những hình thức khác nhau như viết bài tự luận, viết thu hoạch chuyên đề tự chọn, kiểm tra vấn đáp, hoặc làm bài thi trắc nghiệm; coi trọng nội dung vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Tiến hành chặt chẽ, đúng quy định việc đánh giá, bảo đảm khách quan, chính xác, tránh chạy theo thành tích, không đúng thực chất kết quả và kịp thời rút kinh nghiệm, khắc phục những hạn chế trong học tập môn giáo dục chính trị.

Ba là, xây dựng môi trường sư phạm mẫu mực, thường xuyên quan tâm đầu tư cơ sở vật chất phục vụ dạy và học các môn giáo dục chính trị

Môi trường sư phạm ở các trường cao đẳng nghề có tác động trực tiếp tới chất lượng giáo dục đào tạo nói chung, chất lượng môn học giáo dục chính trị nói riêng, để thực hiện tốt việc xây dựng môi trường sư phạm, các nhà

trường cần chú trọng đẩy mạnh các phong trào thi đua như: “Cán bộ, công chức, viên chức thi đua thực hiện văn hoá công sở”, “Thi đua xây dựng cơ quan, đơn vị văn minh, hiện đại, xanh, sạch, đẹp” theo phương châm “4 tốt”: Môi trường giáo dục tốt; Quản lý tốt, dạy tốt và học tốt và “Trường học hạnh phúc”... với nội dung, hình thức phong phú, thiết thực, có tiêu chí rõ ràng, cụ thể phù hợp các quy định của Đảng, Nhà nước và tình hình thực tiễn của từng đơn vị. Xây dựng Quy tắc ứng xử trong trường học, nội quy, quy chế của cơ quan, đơn vị về văn hoá công sở, đồng thời tổ chức các phong trào thi đua thiết thực, hiệu quả với nội dung, hình thức phong phú, đa dạng, bám sát các nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị, trường học để thu hút, tập hợp sự tham gia của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động góp phần hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Thành lập các câu lạc bộ để thu hút sinh viên tham gia vào các hoạt động cộng đồng mang tính tích cực như các câu lạc bộ thể thao, âm nhạc. Đẩy mạnh các phong trào hành động cách mạng như “Sinh viên tình nguyện”, “Đội thanh niên xung kích”, “Sinh viên lập nghiệp”, “Tuổi trẻ giữ nước”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tiếp sức mùa thi”, “Sinh viên 5 tốt”, “Sinh viên với biển, đảo Tổ quốc”... Qua những việc làm thiết thực của sinh viên sẽ giúp họ hướng đến cộng đồng, vì cộng đồng; không chỉ đáp ứng nguyện vọng yêu nước, đòi hỏi đích thực và mong muốn cống hiến của tuổi trẻ mà còn tạo sức sống lâu bền trong sinh viên, góp phần giáo dục chính trị cho sinh viên.

Đẩy mạnh việc thực hiện quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện và phòng chống các vi phạm về đạo đức nhà giáo, mỗi giảng viên phải không ngừng rèn luyện, tu dưỡng và luôn lấy chuẩn mực “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” gắn với cuộc vận động “Mỗi thầy, cô giáo là một tấm gương đạo đức tự học và sáng tạo”. Thực hiện bố trí, sắp xếp cảnh quan môi trường và cơ sở vật chất phù hợp để phục vụ cho công tác giảng dạy, học tập và vui chơi của sinh viên.

Cùng với xây dựng môi trường sư phạm, các trường cao đẳng nghề cần phát huy nội lực, giữ gìn, khai thác, sử dụng hiệu quả các trang, thiết bị, phương tiện, cơ sở vật chất sẵn có và căn cứ điều kiện và khả năng của từng nhà trường để đầu tư phù hợp, hiệu quả. Chú trọng ứng dụng các thành tựu khoa học kỹ thuật hiện đại trong giáo dục chính trị, tư tưởng; khai thác, phát huy tác dụng của thư viện, nhà truyền thống, các di tích lịch sử ở địa phương... góp phần giáo dục, truyền tải giá trị văn hóa tinh thần cho sinh viên.

C. KẾT LUẬN

Giáo dục chính trị cho sinh viên các trường cao đẳng nghề là việc làm quan trọng nhằm nâng cao trình độ tri thức, khơi dậy lòng tự hào, ý thức trách nhiệm sinh viên trong việc tích cực, tự giác học tập, tu dưỡng để trở thành những con người toàn diện, có phẩm chất đạo đức tốt và năng lực chuyên môn cao, đủ Đức - Trí - Thể - Mỹ đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN trong tình hình mới. Vì vậy, phát huy vai trò của các lực lượng sư phạm trong nhà trường gắn với tăng cường đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp dạy - học, xây dựng môi trường sư phạm mẫu mực là những giải pháp thiết thực để tạo sự đột phá về chất lượng giáo dục chính trị cho sinh viên các trường cao đẳng nghề hiện nay./

Chú thích

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.136.

(2) Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam, Điều 2, Luật Giáo dục, Luật số 43/2019/QH14, Hà Nội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Thông tư số 24/2018/TT-BLĐTBXH ngày 06 tháng 12 năm 2018 về Ban hành Chương trình môn học Giáo dục chính trị thuộc khối các môn học chung trong chương trình đào tạo trình độ trung cấp, trình độ cao đẳng, Hà Nội.

2. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Thông tư số 15/2021/TT-BLĐTBXH ngày 21/10/2021 về Quy định về Điều lệ trường cao đẳng, Hà Nội.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021.

4. Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam, Luật Giáo dục nghề nghiệp, Luật số 74/2014/QH13, Hà Nội.

5. Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam, Luật Giáo dục, Luật số 43/2019/QH14, Hà Nội.